

Актуальність професіоналізму в публічній службі

Л.М. Васільєва
д.держ.упр., професор ДДАЕУ
l.m.vas@ukr.net

Анотація

Встановлено актуальність професіоналізму в публічній службі. Визначено складові елементи професіоналізму в публічній службі.

Ключові слова

Здібності, професіоналізм, публічна служба, управлінська культура

Професіоналізація є стійкою тенденцією розвитку публічної служби в Україні. Професіоналізм – не тільки джерело й основа існування людини, прояву її внутрішнього особистісного потенціалу, а й вирішальний фактор поступального розвитку цивілізації та культури, формування гуманних й справедливих людських відносин, розвитку в суспільстві та людині творчих миротворчих, а не агресивно-руйнівних основ.

Професіоналізм – сукупність досягнутих індивідуумом теоретичних знань, практичного досвіду та професійних навичок в сфері людської діяльності обумовленої поділом праці. Він відображає процес самоорганізації людини, ступінь використання ним своїх здібностей і нахилів.

У сучасному суспільстві професіоналізм покликаний реалізовувати необхідність випереджаючого розвитку здібностей людини, формування його інтелекту, тобто здатність до вирішення нових завдань, до отримання нового знання. Обов'язковою умовою високого рівня професіоналізму є світоглядна зрілість людини.

Очевидно, професійні якості та культура управлінців

в публічній службі завжди мали велике значення, оскільки від них значною мірою залежала ефективність управління й саме існування публічної служби.

Відмітимо, що професіоналізм й управлінська культура характеризують важливу соціальну якість будь-якого управлінця-керівника. Професіоналізм й управлінська культура, характеризуючи якісну сторону суб'єкта управління, обумовлюють його потенційні можливості в реальній діяльності та в значній мірі – результативність цієї діяльності. Отже, ці поняття можуть висловлювати суттєві, закономірні зв'язки в процесах зміни (управління, регулювання, конфлікти) між суб'єктом управління та ефективністю, результативністю його впливу на об'єкт.

Професіоналізм – це ступінь досконалості людини в своїй діяльності в тому числі в публічній службі. Професіоналізм складне системне утворення. Професіоналізм як системне утворення – є інтегральною характеристикою особистості. Тривале існування системи неможливо без її розвитку в іншому випадку система деградує, руйнується. Звідси випливає, що професіоналізм як системна якість може і повинен розвиватися за відсутності розвитку відбудеться його руйнування.

Професіоналізм характеризується цілісністю, динамічністю й активністю. Цілісність синдрому професіоналізму не може бути не активна, а активність проявляється в динаміці розвитку професіоналізму в публічній службі.

На нашу думку, професіоналізм в публічній службі повинен базуватися на таких складових елементах:

- особистісний (самотійність, здатність до саморозвитку, творчий підхід до справи, вміння доводити її до кінця, постійне оновлення своїх знань, наявність абстрактного та системного мислення, вміння вести діалог,

активність, життєвий оптимізм, сформована моральна позиція;

- професійний (професійні знання, вміння, навички, компетентність, життєстійкість, мобільність тощо);

- поліпрофесійний (навички спілкування з людьми, самовдосконалення, самодисципліна, емоційний настрій тощо).

Визнання професіоналізму одним з принципів публічного управління є свідченням того, що якість праці, професійна спроможність службовців органів державної влади та органів місцевого самоврядування виступає визначальним чинником результативності, успішності їх функціонування, є важливою передумовою цілеспрямованого просування українського суспільства до сучасних стандартів життя, формування нових відносин між державою та громадянами.

Отже, формування професіоналізму в публічній службі виступає як процес проходження психофізіологічних особистісних змін, які відбуваються під час тривалого виконання людиною службових обов'язків, що забезпечують якісно новий, більш ефективний рівень вирішення складних професійних завдань в особливих умовах.